

Pan Czesław Żyliński, kronikarz Politechniki Łódzkiej, który z niezwykłą pasją badacza historii opisuje dzieje naszej uczelni, tym razem postanowił przybliżyć czytelnikom ŻU sylwetki pięciu profesorów urodzonych jeszcze w XIX wieku, przed laty związanych z PŁ.

Najstarsi profesorowie Politechniki Łódzkiej

Wydana w 2006 r. publikacja „Profesorowie Politechniki Łódzkiej 1945-2005” zawiera biogramy 681 osób. Zainteresowało mnie, ilu profesorów PŁ urodziło się jeszcze w XIX wieku, czyli do roku 1900 łącznie. Jest ich 39, czyli zaledwie 6%. W latach 1873-1880 urodziło się pięciu profesorów, w latach 1881-1890 dwunastu, a w latach 1891-1900 dwudziestu dwóch.

Przypominam sylwetki profesorów urodzonych w latach 1873-1880. Wszyscy oni urodzili się pod zaborami, studiowali w znanych europejskich uczelniach, a wysoką pozycję zawodową zdobywali jeszcze przed I wojną światową. Do roku 1939 byli już znanymi naukowcami, po II wojnie światowej rozpoczęli kolejny etap życia obejmując kierownicze stanowiska, także w Politechnice Łódzkiej.

Najstarszy z profesorów – **Henryk Karpiński** urodził się w 1873 r. w Warszawie. Ukończył Wydział Chemiczny Politechniki w Rydze. Od 1911 r. poświęcił się pracy związanej z papiernictwem. Był dyrektorem Fabryk Papieru w Jeziornie i w Pabianicach. W latach 1931-1939 kierował Centropapierem w Polsce. Od 1923 r. wykładał papiernictwo w Politechnice Warszawskiej. Po wojnie został dyrektorem Północnego Zjednoczenia przemysłu Celulozowo-Papierniczego.

Pracę w PŁ rozpoczął w 1946 r., miał wtedy 73 lata. Na Wydziale Mechanicznym zorganizował Katedrę Papiernictwa i kierował nią

do 1956 r. W okresie 1956-1960 kierował Zakładem Papiernictwa w Katedrze Papiernictwa i Maszyn Papierniczych. Zmarł w 1960 r. Uważany był za najwybitniejszego polskiego specjalistę – papiernika.

Czesław Witoszyński urodził się w 1875 r. w Horoszkach na Podlasiu. Ukończył Wydział Matematyczny Uniwersytetu w Petersburgu i Wydział Mechaniczny Politechniki w Liège (Belgia), gdzie otrzymał dyplom z wyróżnieniem. W latach 1907-1915 wykładał w Polskiej Szkole Technicznej Wawelberga i Rotwanda w Warszawie. Był współorganizatorem i wykładowcą Politechniki Warszawskiej, kierował Katedrą Hydrauliki i Aerodynamiki oraz Instytutem Aerodynamiki, gdzie zajął się projektowaniem i konstrukcją polskich szybowców, co możliwe było dzięki zbudowaniu tunelu aerodynamicznego. W latach 1922-1925 powstały tu pierwsze szybowce i samoloty RWD. Działał w Akademii Nauk Technicznych.

Od 1945 r. związany z Politechniką Łódzką kierował Katedrą Aerodynamiki w Studium Lotniczym na Wydziale Mechanicznym PŁ. Zmarł w 1948 r. Jest nazywany „ojcem polskiego lotnictwa”.

W 1876 r. w Buku w Wielkopolsce urodził się **Wacław Suchowiak**. Po ukończeniu Wydziału Budowy Maszyn w Charlottenburgu pracował jako konstruktor w Hanowerze i Bremie. Po wygraniu konkursu technicznego pracował w Kanadzie, a po powrocie w Urzędzie Pa-

tentowym w Berlinie, następnie został dyrektorem Fabryki Wagonów i Maszyn w Sanoku. W latach 1920-1926 był kierownikiem Katedry Budowy Maszyn i dziekanem Wydziału Mechanicznego w Politechnice Lwowskiej. Był organizatorem i pierwszym prezesem Urzędu Patentowego w Polsce (1920-1921). W latach 1926-1939 pracował w Politechnice Warszawskiej, był kierownikiem Katedry Dźwignic.

W 1945 r. był jednym z organizatorów Politechniki Łódzkiej, w latach 1945-47 był kierownikiem Katedry Dźwignic w PŁ. Zmarł w 1950 r. Był wybitnym specjalistą z dziedziny dźwignic i urządzeń transportowych dla fabryk i portów.

W 1877 r. na Ukrainie urodził się **Ludwik Żarnowski**. Ukończył Instytut Technologiczny w Petersburgu, jako młody inżynier pracował w hucie w Częstochowie, w zakładach w Dniepropietrowsku, był też asystentem w Politechnice Warszawskiej. W latach 1922-35 był dyrektorem technicznym zakładów Metalurgicznych w Ostrowcu, od 1932 był wykładowcą w Politechnice Warszawskiej, a od 1936 r. AGH w Krakowie. W czasie wojny wykładał w Wyższej Szkole Technicznej. Był więźniem obozu koncentracyjnego w Głogowie.

W 1945 r. rozpoczął pracę w Politechnice Łódzkiej, gdzie został kierownikiem Katedry Metalurgii. Zmarł w 1953 r. Był wybitnym specjalistą w dziedzinie metalurgii, walcownictwa, kuźnictwa i technologii metali.

► c.d. ze str. 57

Najstarsi profesorowie

Edmund   Nekanda-Trepka

urodził się w 1880 r. w Wielkiej Wsi koło Łasku. Ukończył politechnikę w Dreźnie i do roku 1918 pracował w Zakładach Scheiblera w Łodzi i w zakładach Braci Leontiewów w Petersburgu. Ze względów zdrowotnych przebywał rok w Szwajcarii i rok w Austrii. W 1918 r. po rewolucji w Rosji został aresztowany, zbiegł z rosyjskiego więzienia i pieszo dotarł do Polski w 1919 r. W tym samym roku związał się z Politechniką Warszawską, gdzie został kierownikiem Katedry Farbiarstwa na Wydziale Chemicznym. Był uczestnikiem wojny 1920 roku. Działał w Związku Przemysłu Chemicznego oraz w Polskim Towarzystwie Chemicznym, którego członkiem honorowym został w 1956 r. W latach 1922-1927 był posłem na sejm RP. W czasie II wojny pracował w Powszechnym Banku Związkowców i działał w konspiracji. W Powstaniu Warszawskim stracił żonę i po krótkiej tułaczce zamieszkał w Łodzi. Tu w 1945 r. został kierownikiem Katedry Technologii Włókna na Wydziale Chemicznym PŁ. Kierował nią do roku 1959. W latach 1954-56 był dziekanem Wydziału Chemicznego, a w okresie 1956-59 prorektorem PŁ. W 1959 r. powrócił na Politechnikę Warszawską. Zmarł w 1964 r. Był wybitnym specjalistą w dziedzinie farbiarstwa i barwników, autorem prac z historii chemii.

W latach 1901-1917 urodziły się 92 osoby – przyszli pracownicy Politechniki Łódzkiej. W 1918 r. – roku odzyskania przez Polskę niepodległości – urodzili się Mates Heilig, Jerzy Leyko, Mirosław Roszkowski, Narian Stasiak, Włodzimierz Surewicz i przyszły rektor PŁ Mieczysław Serwiński.

■ Czesław Żyliński